

सम्राट्चक्रवर्तीवेतिवितर्के कस्यवाहेतोः कस्मात्कारणात् अधिराट्श्रियंअधिराजांश्रियंसंपदमनादृत्य ॥ १० ॥ यस्यपादनिकेतंचरणपीठम् हस्फुटम् धनान्यानीयशत्रवोनमंति अंगहेसूत युवातरुणएवेषतेएच्छत् अत्रार्षमात्मनेपदम् असुभिःप्राणैःसह ॥ ११ ॥ विरक्तस्यकिंघनादि भिरितिचेत्तत्राह लोकस्यशिवायसुखाय भवायसमृद्ध्यै भूतयेऐश्वर्यायचतेजीवंति नत्वात्माथम् एवंसत्यसौराजा निर्विद्यविरज्यापिपरेषामा श्रयंकलेवरंकुतोहेतोर्मुमोच नहिपरोपजीवनंस्वयंत्यक्तुमुचितमित्यर्थः ॥ १२ ॥ यत्किंचनपृष्टोसि तत्सर्वेनोऽस्मभ्यंसमाचक्ष्व यद्यस्मात् वाचां विषयेगिरांगोचरेऽर्थेस्नातंपारंगतंत्वांमन्ये छांदसादन्यत्र वैदिकात्व्यतिरेकेण अत्रैवर्णिकत्वात् ॥ १३ ॥ कस्मिन्युगइत्यादिप्रश्नानांव्यासजन्म

ससम्राट्कस्यवाहेतोःपांडूनांमानवर्द्धनः ॥ प्रायोपविष्टोगंगायामनादृत्याधिराट्श्रियम् ॥ १० ॥ नमंतियत्पा दनिकेतमात्मनःशिवायहानीयधनानिशत्रवः ॥ कथंसवीरःश्रियमंगदुस्त्यजांयुवैषतोत्सृष्टुमहोसहासुभिः ॥ ११ ॥ शिवायलोकस्यभवायभूतयेयउत्तमश्लोकपरायणाजनाः ॥ जीवंतिनात्माथमसौपराश्रयंमुमोचनि र्विद्यकुतःकलेवरम् ॥ १२ ॥ तत्सर्वेनःसमाचक्ष्वपृष्टोयदिहकिंचन ॥ मन्येत्वांविषयेवाचांस्नातमन्यत्रछांद सात् ॥ १३ ॥ सूतउवाच द्वापरेसमनुप्राप्तेतृतीयेयुगपर्यये ॥ जातःपराशराद्योगीवासव्यांकलयाहरेः ॥ १४ ॥ सकदाचित्सरस्वत्याउपस्पृश्यजलंशुचि ॥ विविक्तदेशआसीनउदितेरविमंडले ॥ १५ ॥ परावरज्ञः सक्रषिःकालेनाव्यक्तरंहसा ॥ युगधर्मव्यतिकरंप्राप्तंभुवियुगेयुगे ॥ १६ ॥ भौतिकानांचभावानांशक्तिहासं चतत्कृतम् ॥ अश्रद्धधानान्निःसत्वान्दुर्मेधान्हसितायुषः ॥ १७ ॥ दुर्भगांश्चजनान्वीक्ष्यमुनिर्दिव्येनचक्षुषा ॥ सर्ववर्णाश्रमाणांयद्वध्यौहितममोघदृक् ॥ १८ ॥

कथनपूर्वकमुत्तरमाह द्वापरेसमनुप्राप्ते कदेत्यपेक्षायामाह तृतीयेयुग स्यपर्ययेपरिवर्त्ते वासव्यामुपरिचरस्यवसोर्वीर्याजातायांसत्यवत्यांयोगीज्ञानीव्यासोजातः ॥ १४ ॥ जलमुपस्पृश्यजलेस्नानादिकंकृत्वेत्यर्थः आसीनोबभूवेतिशेषः विविक्तदेशइत्यादिचित्तैकाग्र्यार्थमुक्तम् अनेनैवबदरिकाश्रमस्थानंसूचितम् ॥ १५ ॥ तत्रसक्रषिर्युगधर्मव्यतिकरादि कंवीक्ष्य सर्ववर्णाश्रमाणांयद्वितंतद्वध्यावितितृतीयेनान्वयः परावरज्ञः अतीतानागतवित् अव्यक्तरंहोवेगोयस्यतेनकालेनयुगधर्माणांव्यतिकरं संकरंप्राप्तंवीक्ष्य तथाभुवियुगेयुगे ॥ १६ ॥ भौतिकानांशरीरादीनां तत्कृतंकालकृतम् निःसत्वान्धैर्यशून्यान् दुर्मेधान्मदमतीन् ॥ १७ ॥ १८ ॥